

**ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

z dnia 29 listopada 1930 r.

o organizacji i funkcjonowaniu instytucji ubezpieczeń społecznych.

Na podstawie art. 44 ust. 5 Konstytucji postanawiam co następuje:

Rozdział I.

Kasy chorych.

Art. 1. Okrąg kasy chorych, działającej na podstawie ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 272), obejmuje jeden lub więcej powiatów i winien być ustalony w ten sposób, aby liczba obowiązkowo ubezpieczonych w danej kasie wynosiła najmniej dziesięć tysięcy. W województwach wileńskim, nowogródzkim, poleskim, wołyńskim, białostockim, stanisławowskim i tarnopolskim Minister Pracy i Opieki Społecznej może

z ważnych względów organizacyjnych obniżyć wyznaczone minimum do pięciu tysięcy. Nie mogą być tworzone kasy, obejmujące wyłącznie okrąg miasta.

Jeżeli ilość obowiązkowo ubezpieczonych w okręgu danej kasy zniży się trwale poniżej minimum, określonego w ustępie poprzednim, Minister Pracy i Opieki Społecznej zarządza jej rozwiązanie i przekazanie agend jednej lub kilku istniejącym kasom. Szczegółowe przepisy co do zasad podziału majątku, jako też zobowiązań i uprawnień oraz zabezpieczenia praw pracowników rozwiązanej kasy określi Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 2. Oprócz zadań, przewidzianych w ustawie z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby, kasy chorych obowiązane są wykonywać zastępczo dla zakładów ubezpieczeń społecznych (art. 31) czynności, ustalone w trybie art. 45 niniejszego rozporządzenia, jako czynności polecane.

Art. 3. Organami kasy chorych są:

- 1) rada zarządzająca,
- 2) dyrekcja,
- 3) komisja świadczeniowa,
- 4) komisja rewizyjna,
- 5) komisja rozjemcza.

Rada zarządzająca, komisja rewizyjna i komisja rozjemcza wybierane są z pośród ubezpieczonych i pracodawców, posiadających bierne prawo wyborcze (art. 6).

Wyborcy odbywają się według szczegółowych przepisów, wydanych przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej w drodze rozporządzenia, które winno zawierać postanowienia, mające na celu udostępnienie ludności rolnej odpowiedniej reprezentacji w organach kasy.

Art. 4. W kasach chorych, liczących nie więcej niż sto tysięcy obowiązkowo ubezpieczonych, rada zarządzająca składa się z dwunastu lub piętnastu członków, wybranych w głosowaniu bezpośrednim tajnym i powszechnym.

Liczbę członków określi statut kasy.

Jedną trzecią członków rady wybierają osobno pracodawcy, dwie trzecie ubezpieczeni, posiadający czynne prawo wyborcze (art. 5).

Do rad zarządzających kas chorych, liczących trwale powyżej stu tysięcy obowiązkowo ubezpieczonych, stosują się odpowiednio postanowienia art. 33 ust. 1, 2 i 4 niniejszego rozporządzenia.

Pracownicy umysłowi i robotnicy tworzą dwie odrębnie głosujące grupy wyborcze. Liczba przedstawicieli pracowników umysłowych w radzie odpowiadać winna stosunkowi liczebnemu tych pracowników do robotników wśród ubezpieczonych w danej kasie, z tem zastrzeżeniem, że pracownikom umysłowym winien przypaść przynajmniej jeden mandat.

Dla każdego członka rady wybiera się jednocześnie i w tym samym trybie zastępcę.

Okres urzędowania rady zarządzającej trwa lat cztery.

Art. 5. Czynne prawo wyborcze mają osoby, które ukończyły 24 rok życia i w dniu, poprzedzającym o miesiąc dzień ogłoszenia wyborów, były przynajmniej od czterech tygodni ubezpieczone w danej kasie chorych.

Pracodawcy mają czynne prawo wyborcze, o ile w dniu, określonym w ustępie pierwszym, zatrudniali przynajmniej od czterech tygodni obowiązkowo ubezpieczonych w danej kasie. Dla wykonywania czynnego prawa wyborczego w grupie pracodawców, zarówno przez osoby fizyczne, jak i przez pełnomocników osób prawnych, obowiązuje wiek, wskazany w ustępie pierwszym niniejszego artykułu.

Przy wyborach do rady kasy pracodawca rozporządza ilością głosów zależną od ilości zatrudnionych przez niego osób obowiązkowo ubezpieczonych, jednakże liczba głosów, przypadających na jednego pracodawcę, nie może przekraczać trzydziestu.

Art. 6. Bierne prawo wyborcze mają wyborcy (art. 5), będący obywatelami polskimi.

Pracownikowi kasy chorych wolno przyjąć mandat z wyboru tylko pod warunkiem zrzeczenia się stanowiska służbowego.

Osoby, posiadające mandaty do komisji rewizyjnej lub komisji rozjemczej kasy chorych, do organów okręgowego czy ogólnopanstwowego związków kas chorych lub do organów orzecznich ubezpieczeń

społecznych, mają bierne prawo wyborcze tylko, o ile złożą deklarację, że z mandatu swego zrezygnują w razie wybrania do rady kasy chorych.

Nie może być wybrany:

- 1) kto na mocy wyroku sądowego utracił zdolność piastowania urzędów publicznych;
- 2) kto na skutek orzeczenia sądowego został ograniczony w prawie rozporządzania swym majątkiem;
- 3) karany sędownie za przestępstwo z chęci zysku.

Art. 7. Prawo wyborcze wykonywa się osobiście, pracodawcy jednak, zatrudniający nie mniej niż pięć osób, mogą oddawać swoje głosy przez pełnomocników.

Ubezpieczeni, zatrudniający stale więcej niż dwie osoby obowiązkowo ubezpieczone na wypadek choroby, posiadają czynne i bierne prawo wyborcze wyłącznie w grupie pracodawców, zatrudniający jedną lub dwie osoby — wyłącznie w grupie ubezpieczonych.

Art. 8. Członek rady może zrzec się mandatu w czasie jego trwania:

- 1) jeżeli ukończył sześćdziesiąty rok życia;
- 2) jeżeli wskutek choroby lub kalectwa nie może przez czas dłuższy wykonywać swych czynności;
- 3) w innych wypadkach ważnych za zezwoleniem władzy nadzorczej.

Art. 9. Członek rady traci mandat:

- 1) z grupy pracowników, o ile od trzynastu tygodni ustanie jego obowiązek ubezpieczenia, lub o ile zaniecha dobrowolnego ubezpieczenia;
- 2) z grupy pracodawców, o ile od trzynastu tygodni nie zatrudnia obowiązkowo ubezpieczonych;
- 3) w obu grupach w razie przyjęcia mandatu do komisji rewizyjnej lub komisji rozjemczej kasy chorych, do organów okręgowego lub ogólnopanstwowego związków kas chorych lub do organów orzecznich ubezpieczeń społecznych, wreszcie, o ile zajdą inne okoliczności, pozbawiające biernego prawa wyborczego (art. 6).

Ponadto wszyscy członkowie rady tracą mandat w razie rozwiązania jej przez władzę nadzorczą.

Art. 10. Członek rady winien być pozbawiony mandatu przez władzę nadzorczą z urzędu lub na wniosek przewodniczącego rady:

- 1) w razie stwierdzonego przez tę władzę nadzorczą tego stanowiska dla celów osobistych;
- 2) w razie trzykrotnej w ciągu roku, uznanej przez radę za nieusprawiedliwioną, nieobecności na posiedzeniach.

Członek rady, pozbawiony mandatu, traci bierne prawo wyborcze przy najbliższych wyborach do organów kasy chorych.

W razie wdrożenia przeciwko członkowi rady dochodzeń karnych o przestępstwo z chęci zysku, może on być przez władzę nadzorczą zawieszony w czynnościach aż do czasu uprawomocnienia się wyroku lub umorzenia dochodzeń.

Regulamin czynności rady (art. 15) winien przewidywać kary porządkowe za niedbałe pełnienie czynności członków rady.

Art. 11. Po wygaśnięciu mandatów członkowie rady pełnią nadal swe obowiązki aż do chwili przejścia czynności przez nowowybranych. Ustępujący członkowie rady mogą być wybrani ponownie.

W razie zrzeczenia się mandatu (art. 8), w razie śmierci członka rady, utraty mandatu (art. 9), a także w razie pozbawienia mandatu lub zawieszenia w czynnościach członka rady (art. 10), wchodzi na jego miejsce na pozostały okres urzędowania rady, względnie na okres zawieszenia, jego zastępca.

W razie niemożności ze strony członka rady brania udziału w posiedzeniach, przewodniczący powołuje czasowo na jego miejsce zastępcę. Szczegółowe przepisy zawiera regulamin czynności rady.

Art. 12. Rada wybiera z pośród siebie przewodniczącego i jego zastępcę. Wybrany jest ten kandydat, który otrzymał bezwzględną większość głosów obecnych. Jeżeli przewodniczący wybrany jest z grupy ubezpieczonych, jego zastępca winien być wybrany z grupy pracodawców i odwrotnie.

Wybór przewodniczącego i jego zastępcy winien nastąpić w ciągu miesiąca od dnia wyborów do rady kasy. W razie niedojścia do skutku wyborów w tym terminie przewodniczącego i jego zastępcę mianuje okręgowy urząd ubezpieczeń z pośród członków rady, z zachowaniem postanowienia zdania trzeciego ustępu poprzedniego.

Przewodniczący rady względnie jego zastępca reprezentuje kasę chorych nazewną w obecnym władze i osób trzecich.

Art. 13. Członkowie rady pełnią swój urząd bezpłatnie, za udział jednak w posiedzeniach otrzymują marki obecności, ponadto zamiejscowi otrzymują diety i zwrot kosztów podróży; wysokość marek obecności i diet oraz zasady zwrotu kosztów podróży określi statut kasy.

Przewodniczący rady oraz w razie niepełnienia czynności przez przewodniczącego — jego zastępca mogą na mocy uchwały rady, zatwierdzonej przez okręgowy urząd ubezpieczeń, otrzymywać ryczałt miesięczny za czas poświęcony sprawom kasy.

Art. 14. Rada zarządzająca jest organem uchwałodawczym kasy chorych, sprawuje ogólne kierownictwo działalnością kasy, wykonuje nadzór nad czynnościami dyrekcji i udziela jej dyrektyw w zakresie swej kompetencji.

Do zadań rady należy w szczególności:

- 1) uchwalanie zmian statutu;
- 2) uchwalanie, z zastrzeżeniem statutowych kompetencji ogólnopanstwowego związku kas chorych, regulaminu dla chorych i innych regulaminów w zakresie ubezpieczenia na wypadek choroby, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem;
- 3) uchwalanie, z zastrzeżeniem art. 52, przepisów służbowych dla pracowników kasy;
- 4) powoływanie i zwalnianie dyrektora oraz na jego wniosek zastępcy dyrektora i urzędników na

kierowniczych stanowiskach, podległych bezpośrednio dyrektorowi i lekarzowi naczelnemu;

5) powoływanie i zwalnianie lekarza naczelnego i jego zastępcy, po wysłuchaniu opinii dyrektora;

6) decyzje, z zastrzeżeniem art. 52, w sprawach warunków umów z lekarzami, aptekarzami, instytucjami ubezpieczeń społecznych, instytucjami państwowymi i samorządowymi oraz w sprawach umów w zakresie lecznictwa w instytucjami prywatnymi;

7) uchwalanie preliminarza budżetowego, sprawozdania rocznego i zamknięcia rachunkowego oraz przyjmowanie do wiadomości miesięcznych planów finansowych oraz sprawozdań dyrektora;

8) decydowanie w innych sprawach majątkowych kasy, a w szczególności w sprawie lokaty funduszu, nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości kasy, zaciągania pożyczek, oraz inwestycji, przekraczających wysokość, do jakiej statut kasy zezwala na decyzję dyrektorowi;

9) wybór komisji świadczeniowej;

10) decydowanie w sprawach nakładania na członków rady kar porządkowych, przewidzianych w regulaminie.

Poza wypadkami, przewidzianymi w art. 24 i 69, zatwierdzenia okręgowego urzędu ubezpieczeń wymagają uchwały w sprawach, wymienionych w pkt. 1, 2 i 3 ust. 2 niniejszego artykułu.

Art. 15. Rada zarządzająca odbywa posiedzenia normalnie raz na miesiąc; zwołuje je przewodniczący rady, względnie jego zastępca.

Oprócz tego rada musi być zwołana na żądanie władzy nadzorczej w terminie przez nią wyznaczonym, albo na żądanie dyrekcji kasy, komisji rewizyjnej lub jednej trzeciej członków rady w terminie dni czternastu.

Czynności rady zarządzającej oraz prawa i obowiązki jej członków normuje regulamin, uchwalony przez radę.

Art. 16. Rada zarządzająca zdolna jest do powzięcia uchwały przy obecności przynajmniej połowy liczby członków rady, w tem przynajmniej połowy liczby członków z grupy ubezpieczonych, oprócz wypadków, przewidzianych w art. 63 ust. 1. W kasach chorych, liczących trwale powyżej stu tysięcy obowiązkowo ubezpieczonych (art. 4 ust. 3) stosują się postanowienia art. 38 ust. 1.

Uchwały rady zapadają bezwzględną większością głosów obecnych. W razie równości głosów rozstrzyga głos, oddany przez przewodniczącego.

Kwalifikowana większość dwóch trzecich głosów obecnych członków rady wymagana jest przy zmianie statutu.

Art. 17. O ile uchwała rady sprzeciwia się przepisom prawnym, postanowieniom statutu kasy lub zarządzeniom władzy nadzorczej, przewodniczący obowiązany jest wnieść sprzeciw do okręgowego urzędu ubezpieczeń w terminie trzydniowym; sprzeciw wstrzymuje wykonanie uchwały do czasu rozstrzygnięcia przez okręgowy urząd ubezpieczeń, które winno nastąpić w ciągu czternastu dni od daty wysłania sprzeciwu; o ile urząd w tym terminie nie

zawiadomi o odłożeniu swej decyzji, uchwała wchodzi w życie. W razie odłożenia, decyzja urzędu winna nastąpić najpóźniej w ciągu trzech miesięcy.

Jeśli dyrektor kasy na posiedzeniu rady zwróci uwagę, że wykonanie uchwały stanowiłoby istotną groźbę dla stanu majątkowego kasy lub lekarz naczelny oświadczy, że uchwała szkodliwa jest dla lecznictwa lub sprzeciwia się przepisom sanitarnym, przewodniczący obowiązany jest w ciągu trzech dni zawiadomić o tem okręgowy urząd ubezpieczeń, o ile nie znajdują zastosowania postanowienia ustępu pierwszego niniejszego artykułu.

Art. 18. Rada zarządzająca wybiera co dwa lata z pośród swych członków większością głosów obecnych komisję świadczeniową, złożoną z trzech lub pięciu osób; członkowie rady z grupy ubezpieczonych i z grupy pracodawców wybierają oddzielnie po jednym względnie po dwóch członków komisji i tyluż zastępców, przewodniczącego zaś i jego zastępcę wybiera cała rada. Liczbę członków określi statut kasy.

Dla ważności uchwał komisji świadczeniowej wymagana jest obecność przewodniczącego lub jego zastępcy oraz dwóch członków; jednego z grupy pracowników i jednego z grupy pracodawców.

Do członków komisji świadczeniowej stosuje się odpowiednio art. 13 ust. 1.

Art. 19. Komisja świadczeniowa powołana jest do wykonywania nadzoru z ramienia rady zarządzającej nad czynnościami dyrektora w zakresie przyznawania świadczeń, udzielanych przez kasę chorych, oraz do orzekania w sprawach świadczeń w wypadkach, przewidzianych w niniejszym artykule.

Do zadań komisji świadczeniowej należy w szczególności:

1) uchwalanie zasad wytycznych dla dyrektora i lekarza naczelnego w zakresie przyznawania udzielanych przez kasę chorych świadczeń;

2) orzekanie w poszczególnych sprawach o świadczenia, zastrzeżonych dla komisji świadczeniowej w regulaminie, oraz rozpatrywanie innych spraw, w tymże regulaminie wymienionych.

Uchwały komisji świadczeniowej, przewidziane w punkcie pierwszym ustępu poprzedniego, mają moc wiążącą dla dyrektora i lekarza naczelnego; dyrekcja może jednak wnieść sprawę na radę zarządzającą, a w tym wypadku uchwały rady wiążą zarówno komisję świadczeniową, jak i dyrekcję.

O ile uchwała komisji świadczeniowej sprzeciwia się przepisom ustawy, postanowieniom statutu lub zarządzeniom władzy nadzorczej, przewodniczący komisji obowiązany jest uchwałę zawiesić i wnieść sprawę na radę zarządzającą.

Komisja świadczeniowa odbywa swe posiedzenia raz na dwa tygodnie; na każdym z nich wysłuchuje sprawozdania dyrekcji z jej działalności w zakresie świadczeń.

Szczegółowy zakres uprawnień komisji świadczeniowej w stosunku do dyrektora i lekarza naczelnego oraz ich obowiązków w zakresie sprawozdań ustali specjalny regulamin. Regulamin czynności komisji świadczeniowej uchwała rada kasy, a zatwierdza okręgowy urząd ubezpieczeń.

Art. 20. W posiedzeniach rady zarządzającej i komisji, przez nią wyłonionych, biorą udział z głosem doradczym: dyrektor kasy i naczelny lekarz, względnie ich zastępcy, wyznaczeni przez nich urzędnicy oraz delegat komisji rewizyjnej. Ponadto mogą brać udział z głosem doradczym w tych posiedzeniach przedstawiciele właściwego okręgowego związku kas chorych i ogólnopanstwowego związku kas chorych.

Art. 21. Organem wykonawczym kasy chorych jest dyrekcja, w skład której wchodzi: dyrektor, lekarz naczelny względnie ich zastępcy. Na czele dyrekcji stoi dyrektor kasy.

Art. 22. Dyrektor jest zwierzchnikiem pracowników kasy chorych, nie wyłączając członków dyrekcji, załatwia wszystkie sprawy bieżące, niezastreżone dla innych organów kasy oraz kieruje pod względem organizacyjnym i administracyjnym, z zachowaniem postanowień art. 14, całą działalnością kasy.

Do zadań dyrektora należy między innymi:

1) wykonywanie uchwał rady;
2) układanie preliminarza budżetowego;
3) wykonywanie budżetu oraz opracowywanie sprawozdania rocznego i zamknięć rachunkowych;
4) przedkładanie miesięcznych sprawozdań radzie zarządzającej i komunikowanie jej miesięcznych planów finansowych;

5) przyjmowanie i zwalnianie, z uwzględnieniem art. 27 ust. 3, pracowników kasy z wyjątkiem lekarza naczelnego i urzędników na stanowiskach kierowniczych, podległych bezpośrednio dyrektorowi i lekarzowi naczelnemu;

6) orzekanie we wszystkich sprawach, wynikających ze stosunku ubezpieczeniowego, a w szczególności obowiązku ubezpieczenia, obowiązku płacenia i wysokości składek, uprawnień do dobrowolnego ubezpieczenia, własności kasy i t. p.;

7) przyznawanie świadczeń kasy, z zastrzeżeniem art. 19, i z uwzględnieniem miesięcznych planów finansowych;

8) zgłaszanie na radę wniosków w sprawach należących do rady;

9) nakładanie kar, przewidzianych w art. 94 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby;

10) stawianie wniosków do okręgowego urzędu ubezpieczeń w sprawach kar, przewidzianych w art. 95 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby.

Czynności wskazane w ustępie poprzednim, o ile dotyczą lecznictwa i profilaktyki, wykonywane są przez dyrektora łącznie z lekarzem naczelnym.

Minister Pracy i Opieki Społecznej może w drodze instrukcji ustalić zasady współdziałania dyrektora z lekarzem naczelnym kasy chorych.

Art. 23. Lekarz naczelny jest, z zastrzeżeniem postanowień art. 22, zwierzchnikiem zakładów leczniczych kasy chorych, pracowników tych zakładów oraz pracowników, zatrudnionych bezpośrednio w lecznictwie kasy poza temi zakładami; odpowiedzialny jest

za właściwy dobór tych pracowników pod względem ich kwalifikacji fachowych i za należyte wykonywanie ich obowiązków.

Lekarz naczelny układa część leczniczą preliminarza budżetowego i przedstawia ją do uzgodnienia dyrektorowi, ponadto przedstawia dyrektorowi sprawy wykonywania budżetu w zakresie lecznictwa, planów organizacji lecznictwa i inwestycji leczniczych, regulaminów dla chorych i regulaminów dla podległych mu pracowników (ust. 1).

W razie gdy w sprawach lecznictwa i profilaktyki lekarz naczelny nie godzi się ze stanowiskiem dyrektora, przysługuje lekarzowi naczelnemu prawo przedłożenia swych wniosków przewodniczącemu rady celem rozstrzygnięcia sporu przez radę zarządzającą.

Wnioski w sprawach lecznictwa i profilaktyki, zgłaszane na posiedzeniu rady i komisji świadczeniowej, mogą być uchwalone jedynie po wysłuchaniu opinii lekarza naczelnego.

Art. 24. Dyrektora i lekarza naczelnego powołuje i zwalnia rada zarządzająca kasy (art. 14 pkt. 4 i 5). Uchwała o powołaniu dyrektora lub lekarza naczelnego winna zapaść na podstawie publicznego konkursu w przeciągu sześciu tygodni od zawakowania stanowiska. Uchwała ta wymaga dla swej ważności zatwierdzenia okręgowego urzędu ubezpieczeń; o ile idzie o lekarza naczelnego, decyzja okręgowego urzędu ubezpieczeń winna być powzięta po wysłuchaniu opinii lekarza naczelnego okręgowego związku kas chorych.

Jeżeli kandydat wyznaczony przez radę nie czyni zadość wymienionym w art. 25 wymaganiom, okręgowy urząd ubezpieczeń odmawia jego zatwierdzenia. W razie dwukrotnej odmowy ze strony urzędu zatwierdzenia zgłoszonych przez radę kandydatów, Minister Pracy i Opieki Społecznej mianuje dyrektora względnie lekarza naczelnego z pośród kandydatów, zgłoszonych w drodze publicznego konkursu, na podstawie opinii komisji, złożonej z dyrektora okręgowego urzędu ubezpieczeń oraz przewodniczącego rady zarządzającej i dyrektora okręgowego związku kas chorych. Przy mianowaniu naczelnego lekarza kasy chorych w skład komisji w miejsce dyrektora wchodzi naczelnny lekarz okręgowego związku kas chorych.

Uchwała rady w sprawie zwolnienia dyrektora lub lekarza naczelnego wymaga również zatwierdzenia okręgowego urzędu ubezpieczeń.

W razie naruszenia obowiązków swego stanowiska przez czyn, zaniedbanie lub zaniechanie, członkowie dyrekcji, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności karnej lub cywilnej, ponoszą wobec rady zarządzającej kasy chorych odpowiedzialność dyscyplinarną, według postanowień przepisów służbowych (art. 27).

W razie zajścia okoliczności, przewidzianych w przepisach służbowych, powodujących zawieszenie w czynnościach dyrektora lub lekarza naczelnego, uchwała rady w sprawie zawieszenia winna być zakomunikowana w terminie trzydniowym okręgowemu urzędowi ubezpieczeń do zatwierdzenia,

Art. 25. Stanowisko dyrektora kasy chorych może piastować osoba, która posiada:

1) ukończoną przynajmniej szkołę średnią ogólnokształcącą państwową lub prywatną z prawami szkół państwowych albo szkołę średnią zawodową;

2) pięcioletnią praktykę administracyjną w zakresie ubezpieczeń społecznych lub dziesięcioletnią w innym zakresie, w tem — w obu wypadkach — co najmniej trzyletnią na samodzielnych stanowiskach kierowniczych;

3) kwalifikacje, dające rękojmię za sprawowanie czynności dla dobra ogółu ubezpieczonych.

W kasach, liczących mniej niż trzydzieści tysięcy ubezpieczonych, okres dziesięcioletni, przewidziany w pkt. 2, może być obniżony do lat pięciu dla kandydatów, posiadających wyższe wykształcenie.

Lekarz naczelny kasy chorych winien posiadać przynajmniej trzy lata praktyki szpitalnej oraz pięć lat pracy na stanowisku administracyjno-lekarskiem, w tem przynajmniej rok w kasie chorych.

Statuty kas chorych mogą przewidywać wyższe minimum kwalifikacji na stanowisko dyrektora i lekarza naczelnego.

Lekarz naczelny nie może zajmować płatnego stanowiska ani pełnić płatnych funkcji poza kasą chorych. Odstępstwo od powyższej zasady dopuszczalne jest jedynie za każdorazowym zezwoleniem Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 26. W kasach chorych tworzone będą rady lekarskie, jako ciała doradcze przy lekarzu naczelnym.

Skład rady oraz zakres spraw, co do których winna być wysłuchana opinia rady lekarskiej, określi statut kasy.

Art. 27. Stosunek służbowy pracowników kas chorych ma charakter prywatno-prawny.

Prawa i obowiązki pracowników kasy oraz ich stosunek do organów kasy regulują przepisy służbowe, które winny również zawierać przepisy o uposażeniu służbowem.

Pracowników kasy chorych, z zastrzeżeniem art. 14 pkt. 4 i 5, mianuje i zwalnia dyrektor kasy. W odniesieniu do pracowników podległych lekarzowi naczelnemu (art. 23) mianowanie względnie zwolnienie następuje na wniosek lekarza naczelnego.

Art. 28. Komisja rewizyjna kasy chorych składa się z pięciu członków, wybranych równocześnie, w tym samym trybie i na ten sam okres, co członkowie rady zarządzającej.

Trzech członków komisji rewizyjnej wybierają oddzielnie pracodawcy, jednego pracownicy umysłowi i jednego robotnicy.

Postanowienia art. 4 ust. 5 o wyborze zastępców mają zastosowanie do komisji rewizyjnej.

Postanowienia o wybieralności i sposobie wykonywania prawa wyborczego (art. 6 i 7), o zrzeczeniu się mandatu (art. 8), o utracie mandatu (art. 9), o pozbawieniu mandatu i zawieszeniu w czynnościach (art. 10) oraz o pełnieniu czynności po wygaśnięciu mandatów i o zastępcach (art. 11), mają obecn-

ści oraz dietach i zwrocie kosztów podróży (art. 13 ust. 1) członków rady mają zastosowanie również do członków komisji rewizyjnej.

Członkowie rady z poprzedniej kadencji nie mogą być wybierani do komisji rewizyjnej kadencji następnej.

Komisja rewizyjna wybiera z pośród siebie przewodniczącego i jego zastępcę w trybie przewidzianym w art. 12 ust. 1.

Dla ważności uchwał komisji rewizyjnej wymagana jest obecność przewodniczącego względnie jego zastępcy oraz przynajmniej dwóch członków komisji. W razie równości głosów przeważa głos oddany przez przewodniczącego.

Art. 29. Komisja rewizyjna kontroluje czynności organów kasy i dokonywa rewizji ksiąg i dokumentów oraz zasobów kasowych przynajmniej raz do roku przed posiedzeniem rady kasy, na którym ma być zatwierdzone roczne zamknięcie rachunkowe oraz w każdym czasie, gdy uzna to za potrzebne. Z czynności rewizyjnych komisja spisuje protokół, który przesyła radzie zarządzającej, okręgowemu urzędowi ubezpieczeń i okręgowemu związkowi kas chorych.

Gdy, zdaniem komisji rewizyjnej, uchwały lub czynności organów kasy chorych wykraczają przeciw postanowieniom ustawy lub statutu, albo grożą niepowetowanymi stratami, winna ona w terminie trzydniowym wnieść sprzeciw do okręgowego urzędu ubezpieczeń. Sprzeciw wstrzymuje wykonanie uchwały do czasu rozstrzygnięcia przez okręgowy urząd ubezpieczeń, które winno nastąpić w ciągu czternastu dni od dnia wysłania sprzeciwu; o ile urząd w tym terminie nie zawiadomi o odłożeniu swej decyzji, uchwała wchodzi w życie. W razie odłożenia, decyzja urzędu winna nastąpić najdalej w ciągu trzech miesięcy.

Art. 30. Odwołania od orzeczeń komisji świadczeniowej i dyrektora w sprawach świadczeń kasy oraz od orzeczeń dyrektora w sprawach kar (art. 19 i art. 22 ust. 2 pkt. 7 i 9) rozstrzyga komisja rozjemcza kasy chorych.

Komisja rozjemcza składa się z czterech członków: dwóch ubezpieczonych i dwóch pracodawców, wybranych jednocześnie i w tym samym trybie co członkowie rady kasy oraz z przewodniczącego, mianowanego przez okręgowy urząd ubezpieczeń.

Postanowienia art. 4 ust. 5 o wyborze zastępców mają zastosowanie do komisji rozjemczej. Zastępcę przewodniczącego mianuje okręgowy urząd ubezpieczeń.

Postanowienia o wybieralności i wykonywaniu prawa wyborczego (art. 6 i 7), o zrzeczeniu się mandatu (art. 8), o utracie mandatu (art. 9), o pozbawieniu mandatu i zawieszeniu w czynnościach (art. 10) oraz o pełnieniu czynności po wygaśnięciu mandatu i o zastępcach (art. 11), markach obecności oraz dietach i zwrocie kosztów podróży (art. 13 ust. 1) mają zastosowanie do członków komisji rozjemczej.

Dla prawomocności uchwał komisji rozjemczej wymagana jest obecność przewodniczącego względ-

nie jego zastępcy i przynajmniej dwóch członków komisji, w czym przynajmniej jednego z grupy ubezpieczonych.

Orzeczenia komisji rozjemczej są ostateczne.

Regulamin czynności komisji rozjemczej wyda Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Rozdział II.

Zakłady ubezpieczeń społecznych.

Art. 31. Instytucje ubezpieczeń społecznych, oparte na przepisach ustawy z dnia 28 grudnia 1887 r. o ubezpieczeniu robotników od wypadków (Dz. u. p. austr. Nr. 1 z r. 1888), Ordynacji Ubezpieczeniowej Rzeszy Niemieckiej z dnia 19 lipca 1911 r. (Dz. u. p. niem. str. 592), ustawy z dnia 28 lipca 1889 r. o urządzeniu stosunków bractw górniczych, które na zasadzie powszechnej ustawy górniczej są lub będą utworzone (Dz. u. p. austr. Nr. 127) oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911), w ostatnio obowiązującym brzmieniu wszystkich tych przepisów, otrzymują organizację według przepisów niniejszego rozdziału.

Wymienione w ustępie pierwszym instytucje nazwane są w rozporządzeniu niniejszym zakładami ubezpieczeń społecznych.

Art. 32. Organami każdego zakładu ubezpieczeń społecznych są:

- 1) rada zarządzająca,
- 2) dyrektor,
- 3) komisja rewizyjna,
- 4) komisja rentowa.

Art. 33. Rada zarządzająca składa się z dwudziestu dwóch członków, w tem szesnastu z wyboru i sześciu z nominacji.

Dziesięciu członków rady wybierają osobno pracownicy, sześciu pracodawcy, posiadający czynne prawo wyborcze, w głosowaniu tajnym i powszechnym.

Szczegółowe przepisy wyborcze wyda Minister Pracy i Opieki Społecznej w drodze rozporządzenia.

Członków rady z nominacji i ich zastępców mianuje Minister Pracy i Opieki Społecznej z pośród osób, które wykazały się pracą teoretyczną lub praktyczną na polu ubezpieczeń społecznych.

Członków z nominacji rad zarządzających zakładów ubezpieczeń społecznych, działających na podstawie Ordynacji Ubezpieczeniowej Rzeszy Niemieckiej z dnia 19 lipca 1911 r., mianuje Minister Pracy i Opieki Społecznej z pośród kandydatów przedstawionych przez organa wojewódzkich samorządów poznańskiego i pomorskiego.

Dla każdego członka rady wybiera się względnie mianuje zastępcę równocześnie i w tym samym trybie, co członków rady.

Okres urzędowania rady trwa lat cztery.

Art. 34. Postanowienia wyborcze art. 5, 6 i 7 ust. 1, postanowienia o zrzeczeniu się mandatu (art. 8), o pozbawieniu mandatu i zawieszeniu w czynnościach (art. 10), a także o pełnieniu funkcji po wygaśnięciu mandatów i o zastępcach (art. 11) oraz postanowienia art. 13 mają odpowiednie zastosowanie do członków rady zakładu.

Członek rady zakładu traci mandat:

- 1) w wypadkach, wskazanych w art. 9 pkt. 1 i 2;
- 2) w razie przyjęcia mandatu członka komisji rewizyjnej zakładu, lub orzeczniczych organów ubezpieczeń społecznych.

Ponadto członek rady zakładu ubezpieczeń pracowników umysłowych (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) traci mandat w razie przyjęcia mandatu do organów związku zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych.

Art. 35. Rada wybiera przewodniczącego i jego zastępcę bezwzględną większością głosów obecnych.

Przewodniczący i jego zastępca winni być wybrani w ciągu miesiąca od dnia wyborów do rady kasy. W razie niedojścia do skutku wyborów w tym terminie przewodniczącego i jego zastępcę mianuje Minister Pracy i Opieki Społecznej z pośród członków rady. Przewodniczący rady względnie jego zastępca reprezentuje zakład nazewnątrz wobec władz i osób trzecich.

Art. 36. Rada zarządzająca jest organem uchwałodawczym zakładu ubezpieczeń społecznych, sprawuje ogólne kierownictwo działalnością zakładu, wykonuje nadzór nad czynnościami dyrektora i udziela mu dyrektyw w zakresie swej kompetencji.

Do zadań rady zakładu należy w szczególności:

- 1) wybór członków komisji rentowej;
- 2) uchwalanie zmian statutu;
- 3) powoływanie i zwalnianie dyrektora oraz na jego wniosek kierownika działu matematycznego i urzędników na kierowniczych stanowiskach, podległych bezpośrednio dyrektorowi;
- 4) uchwalanie preliminarza budżetowego zakładu oraz sprawozdania rocznego i zamknięcia rachunkowego i przyjmowanie do wiadomości perjodycznych sprawozdań dyrektora;
- 5) decydowanie w sprawach majątkowych zakładu, a w szczególności w sprawie lokaty funduszu, w sprawie nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości zakładu, zaciągania pożyczek oraz w sprawie inwestycji, przekraczających wysokość, do jakiej statut zezwala decydować dyrektorowi;
- 6) uchwalanie regulaminu czynności rady i regulaminu dla komisji rentowej;
- 7) uchwalanie przepisów służbowych dla pracowników zakładu;

8) decydowanie w sprawach nakładania na członków rady kar porządkowych, przewidzianych w regulaminie;

9) decydowanie w innych sprawach, należących do kompetencji rad zakładów ubezpieczeń społecznych w myśl właściwych ustaw, a nieprzekazanych innym organom zakładu (art. 68).

Uchwały rad zarządzających zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych podejmowane są z zastrzeżeniem kompetencji związku zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych (art. 58).

Poza wypadkami, wskazanymi w art. 41 i 69, zatwierdzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej wymagają uchwały rady zarządzającej w sprawach, przewidzianych w pkt. 2, 6 i 7 niniejszego artykułu.

Art. 37. Rada zarządzająca odbywa posiedzenia normalnie raz na dwa miesiące; zwołuje ją przewodniczący rady, względnie jego zastępca.

Rada musi być zwołana na żądanie władzy nadzorczej w terminie przez nią oznaczonym, albo na żądanie komisji rewizyjnej, dyrektora lub jednej trzeciej członków rady w terminie dni czterdziestu.

Czynności rady zarządzającej oraz prawa i obowiązki jej członków normuje regulamin, uchwalony przez radę.

Art. 38. Rada zarządzająca zakładu zdolna jest do powzięcia uchwały przy obecności przynajmniej połowy członków rady w tem przynajmniej pięciu członków z grupy pracowników oraz dwóch z grupy nominatów, oprócz wypadków, przewidzianych w art. 63 ust. 1.

Uchwały rady zapadają bezwzględną większością głosów obecnych członków rady. W razie równości rozstrzyga głos, oddany przez przewodniczącego.

Kwalifikowana większość dwóch trzecich głosów obecnych członków rady wymagana jest przy zmianie statutu.

Art. 39. W posiedzeniach rady zakładu i komisji, przez nią wyłonionych, biorą udział z głosem doradczym: delegat komisji rewizyjnej, dyrektor zakładu względnie jego zastępca i wyznaczeni przez dyrektora urzędnicy.

W zakładach ubezpieczeń pracowników umysłowych w posiedzeniach rady biorą ponadto udział członkowie rady związku zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych, wybrani z okręgu danego zakładu. Niezależnie od tego w posiedzeniach rady mogą brać udział osoby, delegowane przez związek zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych.

Do posiedzeń rady zakładu i jej komisji stosują się odpowiednie postanowienia art. 17.

Art. 40. Organem wykonawczym zakładu ubezpieczeń społecznych jest dyrektor, względnie jego zastępca. Dyrektor jest zwierzchnikiem wszystkich pracowników zakładu, załatwia wszystkie sprawy bieżące, niezastrzeżone dla innych organów zakładu, oraz kieruje pod względem organizacyjnym

i administracyjnym, z zachowaniem postanowień art. 36, całą działalnością zakładu.

Do zadań dyrektora należy w szczególności:

- 1) wykonywanie uchwał rady (art. 36) i przedkładanie jej na każdym zwyczajnym posiedzeniu periodycznych sprawozdań;
- 2) układanie preliminarza budżetowego;
- 3) wykonywanie budżetu i opracowywanie sprawozdania rocznego i zamknięć rachunkowych;
- 4) przyjmowanie i zwalnianie pracowników zakładu z wyjątkiem kierownika działu matematycznego i urzędników na stanowiskach kierowniczych;
- 5) orzekanie we wszystkich sprawach, wynikających ze stosunku ubezpieczeniowego, należących do kompetencji zakładu;
- 6) orzekanie w sprawach świadczeń, z zastrzeżeniem kompetencji komisji rentowej, oraz postanowień art. 45;
- 7) zgłaszanie na radę wniosków w sprawach, należących do kompetencji rady.

Art. 41. Dyrektora oraz na jego wniosek zastępcę dyrektora, kierownika działu matematycznego i urzędników zakładu na kierowniczych stanowiskach powołuje i zwalnia rada zakładu.

Uchwały rady o powołaniu i zwolnieniu dyrektora i kierownika działu matematycznego wymagają dla swej ważności zatwierdzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej. Do chwili zatwierdzenia powołany kandydat nie może pełnić obowiązków.

Dyrektor zakładu winien odpowiadać warunkom, wymienionym w art. 25 ust. 1 pkt. 2 i 3 oraz posiadać wyższe wykształcenie, przyczem wyjątek od ostatniego warunku dopuszczalny jest jedynie za każdorazowym zezwoleniem Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

Postanowienia art. 27 o pracownikach kasy chorych mają odpowiednie zastosowanie do pracowników zakładu.

Art. 42. Komisja rewizyjna zakładu ubezpieczeń społecznych składa się z czterech członków — dwóch z grupy pracodawców i jednego z grupy pracowników, wybranych na przeciąg lat czterech równocześnie z wyborami członków rady zarządzającej zakładu, oraz jednego, mianowanego przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej z pośród osób odpowiadających warunkom, przewidzianym w art. 33 ust. 4.

W ten sam sposób zostają wybrani względnie mianowani zastępcy po jednym na każdego członka komisji rewizyjnej.

Postanowienia art. 28 ust. 4 — 7 i art. 29 stosują się odpowiednio do komisji rewizyjnej zakładów ubezpieczeń społecznych.

Art. 43. Komisja rentowa składa się z przewodniczącego lub jego zastępcy, dwóch przedstawicieli pracowników i jednego przedstawiciela pracodawców, względnie tyłuż ich zastępców, wybranych na dwa lata przez radę zakładu.

Członków komisji rentowej wybiera z pośród siebie rada zakładu większością głosów, przyczem

przedstawiceli pracowników i pracodawców oraz ich zastępców wybierają oddzielnie właściwe grupy członków rady, przewodniczącego zaś komisji i jego zastępcę wybiera cała rada z pośród mianowanych członków rady.

Komisję rentową tworzy się w siedzibie zakładu, w miarę jednak potrzeby rada zarządzająca może za zgodą władzy nadzorczej powołać do życia komisje rentowe i w innych miejscowościach poza siedzibą zakładu, przyczem członkowie tych komisji z grupy ubezpieczonych i z grupy pracodawców mogą być wybrani z poza rady.

Postanowienia art. 13 ust. 1 mają odpowiednie zastosowanie do członków komisji rentowej. Posiedzenia komisji rentowej zwołuje przewodniczący komisji. Uchwały komisji rentowej zapadają bezwzględną większością głosów obecnych członków komisji; w razie równości głosów przeważa głos, oddany przez przewodniczącego.

Art. 44. Komisja rentowa zakładu ubezpieczeń społecznych jest organem wykonyującym nadzór z ramienia rady zarządzającej nad czynnościami dyrektora w zakresie przyznawania świadczeń, udzielanych przez zakład oraz orzekającym w sprawach świadczeń w wypadkach, przewidzianych w niniejszym artykule.

Do zadań komisji rentowej należy w szczególności:

- 1) uchwalanie zasad wytycznych dla rentowych orzeczeń dyrektora,
- 2) orzekanie w poszczególnych sprawach o świadczenia, lub zastrzeżonych dla komisji rentowej w regulaminie, z prawem zmiany decyzji dyrektora.

Uchwały komisji rentowej, przewidziane w pkt. 1 ustępu poprzedniego, mają dla dyrektora moc wiążącą.

W razie zasadniczego znaczenia sprawy i gdy budzi ona wątpliwości, przewodniczący komisji rentowej lub dyrektor zakładu może sprawę przedstawić radzie zakładu do orzeczenia, które ma moc wiążącą dla wszystkich komisji rentowych zakładu; ponadto do przewodniczącego komisji rentowej stosują się odpowiednio przepisy art. 19 ust. 4.

Komisja rentowa odbywa swe posiedzenia raz na miesiąc; na każdym z nich wysłuchuje sprawozdania dyrektora z rentowej działalności zakładu.

Szczegółowy zakres uprawnień komisji rentowej w stosunku do dyrektora oraz obowiązków dyrektora w zakresie sprawozdań ustali specjalny regulamin. Regulamin czynności komisji rentowej uchwała rada zakładu, a zatwierdza Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 45. Przyznawanie i wypłata świadczeń na wypadek braku pracy, przewidziane w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych oraz czynności i uprawnienia zakładów ubezpieczeń społecznych, działających na podstawie ustaw wymienionych w art. 31, jak również czynności i uprawnienia funduszu bezrobocia (ustawa

z dnia 18 sierpnia 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek braku pracy Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 650) w zakresie ustalania obowiązku ubezpieczenia, ściągania składek oraz czynności ewidencyjnych — mogą być przekazane przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej kasom chorych.

Rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej wskażą organa kas chorych powołane do wykonywania czynności wymienionych w ust. 1, ustala zasady wzajemnych stosunków pomiędzy zakładami ubezpieczeń społecznych i funduszem bezrobocia a kasami chorych, związanych z zastępczym wykonywaniem przez kasy chorych tych czynności, określą odpowiedzialność kas chorych wobec zakładów ubezpieczeń społecznych i funduszu bezrobocia, określą zasady i sposób zwrotu kosztów wykonywanych przez kasy chorych poleconych im czynności oraz sposób rozstrzygania sporów między zakładami ubezpieczeń społecznych i funduszem bezrobocia a kasami chorych, wynikłych na tle wykonywania przez kasy chorych czynności wymienionych w ust. 1. Z chwilą wejścia w życie tych rozporządzeń tracą moc obowiązującą przepisy odnoszących ustaw, dotyczące spraw uregulowanych temi rozporządzeniami.

Rada Ministrów, na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej, może w drodze rozporządzenia zmienić ustalone w odnoszących ustawach okresy, za które wymierza się składki do instytucji ubezpieczeń społecznych oraz terminy płatności tych składek, jak również ujednostajnić, względnie znieść całkowicie lub częściowo grupy zarobkowe w ubezpieczeniu na wypadek choroby (ustawa z dnia 19 maja 1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 272) i ubezpieczeniu pracowników umysłowych (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911), z zachowaniem postanowień powyższych ustaw, dotyczących dolnej i górnej granicy policzalnego do ubezpieczenia zarobku.

Rada Ministrów na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej może w drodze rozporządzenia zmienić w kierunku ujednostajnienia świadczeń sposób zaliczenia okresu ubezpieczenia przewidziany w art. 146 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) z tem jednak zastrzeżeniem, że powstałe stąd obciążenia nie naruszają pokrycia, jakie winny posiadać zakłady ubezpieczeń pracowników umysłowych w myśl art. 149 powołanego rozporządzenia Prezydenta.

Rozdział III.

Związki i organizacje instytucji ubezpieczeń społecznych.

Art. 46. Przewidziane w art. 93 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 272) okręgowe związki kas chorych powołane są do koordynowania, usprawniania i uzupełniania

działalności kas chorych na swoim terytorjum oraz do organizowania wspólnej akcji tych kas w zakresie ich ustawowych zadań.

Do zadań okręgowego związku kas chorych należy w szczególności:

1) podejmowanie wszelkich kroków, mających na celu zapewnienie członkom kas związkowych możliwości korzystania z lecznictwa specjalistycznego, niezbędnych urządzeń dajagnostycznych, oraz specjalnych urządzeń leczniczych, a to drogą zawierania umów z poszczególnymi lekarzami specjalistami względnie zakładami leczniczymi lub przez tworzenie i utrzymywanie własnych specjalnych zakładów leczniczych i dajagnostycznych;

2) udzielanie fachowej pomocy kasom związkowym w organizowaniu lecznictwa, akcji profilaktycznej oraz administracji;

3) ustalanie, w ramach ewentualnych wytycznych ogólnopństwowego związku kas chorych, szczegółowych planów zorganizowania przez kasy chorych lecznictwa, zwłaszcza dla ludności rolnej oraz sposobu rejestracji i ściągania składek w zakresie ubezpieczenia tej ludności;

4) lustracja kas związkowych we wszystkich gałęziach ich działalności, z własnej inicjatywy lub na żądanie władzy nadzorczej, w tym ostatnim wypadku z obowiązkiem przedłożenia władzy nadzorczej sprawozdania z dokonanej lustracji;

5) wykonywanie na polecenie ogólnopństwowego związku kas chorych, niektórych czynności, należących do statutowego zakresu działalności tego związku.

Statuty okręgowych związków kas chorych określają szczegółowo w granicach niniejszego artykułu zakres kompetencji tych związków oraz poszczególnych ich organów i wskażą, jakie uchwały organów związku wymagają dla swej ważności zatwierdzenia władzy nadzorczej. Zmiany statutu zatwierdza władza nadzorcza.

Prawomocne uchwały organów związku w sprawach należących do ich statutowego zakresu działania, powzięte z zastrzeżeniem kompetencji ogólnopństwowego związku kas chorych (art. 52), mają moc wiążącą dla kas chorych, należących do danego okręgowego związku kas chorych.

Art. 47. Organami okręgowego związku kas chorych są:

- 1) rada zarządzająca,
- 2) dyrektor,
- 3) komisja rewizyjna.

Art. 48. Rada zarządzająca składa się z dwudziestu dwóch członków; szesnastu członków, w tem dziesięciu ubezpieczonych i sześciu pracodawców, wybiera z pośród osób, posiadających bierne prawo wyborcze w którejkolwiek z kas związkowych (art. 6), zgromadzenie wyborcze okręgowego związku oddzielnie w każdej grupie, sześciu zaś mianuje Minister Pracy i Opieki Społecznej z pośród osób, odpowiadających warunkom, wymienionym w art. 33 ust. 4. Dla każdego członka rady wybiera się względnie mianuje w ten sam sposób zastępcę.

Zgromadzenie wyborcze składa się z delegatów ubezpieczonych i pracodawców wybranych oddzielnie w każdej grupie rady zarządzającej poszczególnych kas, należących do okręgowego związku. Liczbę delegatów każdej kasy oraz szczegółowe przepisy, dotyczące wyboru delegatów na zgromadzenie wyborcze i członków rady zarządzającej, ustalił statut okręgowego związku.

Okres urzędowania rady wynosi lat cztery.

Do rady zarządzającej okręgowego związku kas chorych stosują się odpowiednio przepisy art. 34, 35, 37, 38 i 39 niniejszego rozporządzenia.

Rada zarządzająca jest organem uchwałodawczym okręgowego związku, sprawującym ogólne kierownictwo sprawami związku i wykonywującym nadzór nad czynnościami dyrektora.

Szczegółowy podział kompetencji pomiędzy radę zarządzającą, a dyrektora określi statut okręgowego związku.

Art. 49. Dyrektor jest organem wykonawczym okręgowego związku; jest on zwierzchnikiem wszystkich pracowników związku, załatwia wszystkie sprawy bieżące i kieruje działalnością związku z wyłączeniem spraw, zastrzeżonych w statucie związku dla innych jego organów. Kompetencje dyrektora określi szczegółowo statut okręgowego związku. Dyrektora powołuje i zwalnia rada zarządzająca; uchwały rady w sprawie powołania i zwolnienia dyrektora wymagają dla swej ważności zatwierdzenia władzy nadzorczej.

Art. 50. Komisja rewizyjna składa się z czterech członków: jednego ubezpieczonego i dwóch pracodawców, wybranych równocześnie i w tym trybie co członkowie rady zarządzającej, i jednego, mianowanego przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej z pośród osób, odpowiadających warunkom wymienionym w art. 33 ust. 4.

Dla każdego członka komisji rewizyjnej wybiera się względnie mianuje w tym samym trybie zastępcę.

Postanowienia art. 28 ust. 4 — 7 i art. 29 stosują się odpowiednio do komisji rewizyjnej okręgowego związku kas chorych.

Art. 51. Do lekarza naczelnego okręgowego związku kas chorych, który podlega bezpośrednio dyrektorowi, stosują się odpowiednio przepisy art. 23, 24 i 25 z tą zmianą, że decyzja w sprawie zatwierdzenia lekarza naczelnego winna być powzięta po wysłuchaniu opinii lekarza naczelnego ogólnopolskiego związku kas chorych.

Art. 52. Przewidziany w art. 93 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby ogólnopolski związek kas chorych powołany jest do koordynowania i uzupełniania działalności okręgowych związków kas chorych, jak również i wszystkich kas chorych, działających na podstawie powołanej wyżej ustawy, oraz podejmowania wszelkiego rodzaju akcji, mających na celu udoskonalenie i usprawnienie działalności

tych instytucji w zakresie administracji i lecznictwa.

Do zadań ogólnopolskiego związku kas chorych należy między innymi:

1) organizowanie i prowadzenie bezpośrednio lub za pośrednictwem okręgowych związków kas chorych lub organizacji, wymienionych w art. 63, zakładów sanitarnych, leczniczych i zapobiegawczych, działających dla kas chorych oraz współdziałanie z odpowiednimi instytucjami państwowymi, samorządowymi i społecznymi celem organizowania i prowadzenia zakładów leczniczo-zapobiegawczych;

2) organizowanie i prowadzenie bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem organizacji wymienionych w art. 63 wszelkiego rodzaju działalności, mającej na celu zaopatrzenie wszystkich kas chorych oraz ich okręgowych związków w środki lecznicze, instrumenty i t. p., jak również ześrodkowanie zakupów dla kas chorych i zaspakajanie ich potrzeb kredytowych;

3) prowadzenie akcji budowlanej dla celów ubezpieczeń społecznych, bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem okręgowych związków kas chorych lub organizacji, przewidzianych w art. 63 oraz koordynowanie, inspekcja i kontrola akcji budowlanej kas chorych i okręgowych związków kas chorych;

4) ustalanie ramowych przepisów służbowych dla pracowników kas chorych i związków kas chorych;

5) ustalanie zasad i wytycznych dla umów, normujących stosunki pomiędzy kasami chorych i okręgowymi związkami kas chorych a lekarzami, aptekarzami, zakładami leczniczymi i t. p., jak również współdziałania instytucji ubezpieczenia na wypadek choroby z zakładami ubezpieczeń społecznych w zakresie wykonywania wspólnych zadań i koordynowania akcji leczniczej i zapobiegawczej;

6) ustalanie zasad dla jednolitej praktyki przy przyznawaniu świadczeń kas chorych.

Statut ogólnopolskiego związku kas chorych określi bliżej w granicach niniejszego artykułu zadania i kompetencje tego związku tudzież poszczególnych jego organów oraz wskaże, jakie uchwały organów związku wymagają dla swej ważności zatwierdzenia władzy nadzorczej. Zmiany statutu zatwierdza władza nadzorcza. Prawomocne uchwały organów ogólnopolskiego związku w sprawach, należących do statutowego zakresu działania związku, mają moc wiążącą dla wszystkich kas chorych i okręgowych związków kas chorych.

Art. 53. Organami ogólnopolskiego związku są:

- 1) rada zarządzająca,
- 2) dyrektor,
- 3) komisja rewizyjna.

Art. 54. Rada zarządzająca składa się z członków z wyboru i członków, mianowanych przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej z pośród osób, odpowiadających warunkom, wymienionym w art. 33

ust. 4, w ilości równej połowie ilości członków z wyboru.

Członków z wyboru wybierają zgromadzenia wyborcze poszczególnych okręgowych związków kas chorych po dwóch z każdego związku, w tem jednego z grupy pracodawców i jednego z grupy ubezpieczonych.

Do rady zarządzającej ogólnopanstwowego związku kas chorych stosują się odpowiednio postanowienia art. 34, 35, 37, 38, 39 i art. 48 ust. 4 i 5 niniejszego rozporządzenia z tem zastrzeżeniem, że bierne prawo wyborcze przysługuje osobom, które ukończyły lat trzydzieści.

Art. 55. Do dyrektora ogólnopanstwowego związku kas chorych stosują się odpowiednio postanowienia art. 49 niniejszego rozporządzenia.

Art. 56. Komisja rewizyjna ogólnopanstwowego związku kas chorych składa się z członków, wybranych ze swego grona przez komisje rewizyjne okręgowych związków kas chorych po jednym z każdej komisji.

Postanowienia art. 50 ust. 2 i 3 stosują się do komisji rewizyjnej ogólnopanstwowego związku kas chorych.

Art. 57. Do lekarza naczelnego ogólnopanstwowego związku kas chorych, który podlega bezpośrednio dyrektorowi, stosują się odpowiednio postanowienia art. 51 niniejszego rozporządzenia.

Art. 58. Związek zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych, przewidziany w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911), powołany jest do koordynowania i uzupełniania działalności zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych i podejmowania wszelkiego rodzaju akcji, mającej na celu usprawnienie i udoskonalenie działalności tych zakładów.

Do zadań związku zakładów należy między innymi:

1) występowanie w sprawach, które w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. dotyczą ogółu ubezpieczonych;

2) prowadzenie i popieranie akcji profilaktycznej, ustalanie zasad i planów akcji zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych w sprawach lecznictwa zapobiegawczego, jak również zmierzającego do przywrócenia zdolności do zarobkowania, oraz organizowanie takiej akcji przez zakładanie i prowadzenie bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem zakładów lub organizacji, wymienionych w art. 63, urzędzeń leczniczych w miejscach kąpielowych, uzdrowiskach i t. p., zakładów leczniczych, sanatoriów i t. p., ustalanie ogólnych zasad dla umów z lekarzami, współpraca z odpowiednimi instytucjami państwowymi, komunalnymi i społecznymi celem urzędzenia i prowadzenia wspólnych zakładów leczniczo-zapobiegawczych;

3) udzielanie zakładom ubezpieczeń pracowników umysłowych, do czasu powołania specjalnych organów orzeczniczych ubezpieczeń społecznych, dyrektyw w sprawie jednolitego stosowania przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych w kwestjach, nieustalonych ostatecznie w toku instancji;

4) ustalanie ramowych przepisów służbowych dla pracowników zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych;

5) ustalanie, w ramach rozporządzeń i instrukcyj Ministra Pracy i Opieki Społecznej, jednolitych zasad biurowości i administracji dla zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych;

6) ustalanie jednolitych zasad dla regulaminów komisji rentowych zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych;

7) opracowywanie, na żądanie władzy nadzorczej, materiałów i opinii w zakresie dokonywania lokat przez zakłady ubezpieczeń pracowników umysłowych oraz akcji przewidzianej w art. 63 niniejszego rozporządzenia;

8) rozstrzyganie sporów między zakładami ubezpieczeń pracowników umysłowych, wynikających na tle postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r.;

9) przeprowadzanie rozrachunku między zakładami ubezpieczeń pracowników umysłowych (art. 101 ust. 3 i 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r.) w ciągu pierwszego kwartału następnego roku kalendarzowego;

10) ustalanie zasad rozrachunku między zakładami ubezpieczeń pracowników umysłowych z tytułu przenoszenia ubezpieczenia z jednego zakładu do innego;

11) prowadzenie asekuracyjno - technicznych badań dla ustalenia koniecznej wysokości składki i wysokości stopy technicznej oraz przedstawianie odpowiednich wniosków władzy nadzorczej;

12) opinjowanie na żądanie władzy nadzorczej preliminarzy budżetowych, zamknięć rachunkowych, sprawozdań rocznych, zmian statutów i t. p. zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych;

13) prowadzenie centralnej statystyki w zakresie ubezpieczenia, unormowanego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych;

14) reprezentowanie zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych na fachowych zjazdach i konferencjach krajowych i zagranicznych;

15) lustracja gospodarki poszczególnych zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych na polecenie władzy nadzorczej lub według własnego uznania, samodzielnie lub z ewentualnym udziałem delegata władzy nadzorczej i przedstawianie uwag i wniosków władzy nadzorczej.

Uchwały w sprawach, wymienionych w pkt. 4, 9 i 10, wymagają dla swej ważności zatwierdzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

Zadania związku zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych określone będą szczegółowo

w jego statucie. Zmiany statutu zatwierdza Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Prawomocne uchwały rady zarządzającej związku w sprawach, należących do jego statutowych zadań, wiążące są dla wszystkich zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych.

Art. 59. Organami związku zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych są:

- 1) rada zarządzająca,
- 2) dyrektor,
- 3) komisja rewizyjna.

Art. 60. Rada zarządzająca związku składa się z członków z wyboru i z członków, mianowanych przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej z pośród osób, odpowiadających warunkom, wymienionym w art. 33 ust. 4, w liczbie równej połowie członków z wyboru.

Członkowie z wyboru wybierani są równocześnie i w tym samym trybie, co członkowie rady zarządzającej zakładu ubezpieczeń pracowników umysłowych, przyczem z okręgu każdego zakładu wybiera się po dwóch członków; jednego z grupy ubezpieczonych i jednego z grupy pracodawców. Dla każdego członka wybiera się względnie mianuje w ten sam sposób zastępcę.

Przewodniczącym związku i jego zastępcę mianuje Minister Pracy i Opieki Społecznej z pośród nominatów.

Postanowienia art. 34, 35, 37, 38 i 39 oraz art. 48 ust. 4 i 5 stosują się odpowiednio do rady zarządzającej związku zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych z tem zastrzeżeniem, że bierne prawo wyborcze przysługuje osobom, które ukończyły lat trzydzieści.

Szczegółowy podział kompetencji między radą zarządzającą a dyrektorem ustali statut związku, który może również przekazać załatwianie niektórych spraw, należących do kompetencji rady zarządzającej, prezydium tej rady, w skład którego wchodzi prezes względnie jego zastępca i po jednym członku z grupy ubezpieczonych i z grupy pracodawców.

Art. 61. Do dyrektora związku zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych stosują się odpowiednio postanowienia art. 49, zaś do kierownika działu matematycznego postanowienia art. 41 ust. 2.

Art. 62. Komisja rewizyjna związku zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych składa się z członków wybranych ze swego grona przez komisje rewizyjne zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych po jednym z każdej komisji.

Postanowienia art. 50 ust. 2 i 3 stosują się odpowiednio do komisji rewizyjnej związku zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych.

Art. 63. Celem:

1) organizacyjnego względnie administracyjnego ujednostajnienia wykonywania poszczególnych zadań i czynności, dotyczących zakresu działania instytucji ubezpieczeń społecznych, czy to w związku z udzielaniem wszelkiego rodzaju świadczeń, czy to

w związku z ich działalnością finansową i lokacyjną;

2) ugruntowania równowagi majątkowej tych instytucji, zabezpieczającej trwale udzielanie wszelkich ustawowo przewidzianych świadczeń;

3) popierania i prowadzenia akcji naukowej, propagandowej i zapobiegawczej w zakresie ubezpieczeń społecznych oraz higieny i bezpieczeństwa pracy,

instytucje ubezpieczeń społecznych mogą tworzyć wspólne organizacje (stowarzyszenia, spółki i fundacje), jako odrębne jednostki prawne i organizacyjne. Uchwały rad zarządzających w sprawie utworzenia organizacji lub przystąpienia do nich wymagają dla swej ważności obecności na posiedzeniu przynajmniej 2/3 statutowej ilości członków rady. Statuty tych organizacji, niezależnie od zachowania przy ich tworzeniu trybu przewidzianego w przepisach ogólnych, podlegają zatwierdzeniu przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej, który wykonywuje nad temi organizacjami nadzór w granicach niniejszego rozporządzenia. O ile zadaniem organizacji ma być wykonywanie reasekuracji, zatwierdzenie jej statutu winno nastąpić w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

W wypadkach, gdy 2/3 z pośród instytucji ubezpieczeń tego samego rodzaju, mających faktyczną możliwość brania udziału w zamierzonej organizacji, oświadczy się za jej utworzeniem, Rada Ministrów na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej może w drodze rozporządzenia rozciągnąć działalność takiej organizacji na wszystkie instytucje ubezpieczeń społecznych, odpowiadające powyższym warunkom. Za instytucje ubezpieczeń tego samego rodzaju w rozumieniu niniejszego ustępu uważa się: 1) okręgowe związki kas chorych (art. 46) i 2) zakłady ubezpieczeń społecznych (art. 31).

Instytucje ubezpieczeń społecznych wymienione w niniejszym rozporządzeniu mogą lokować swoje fundusze w organizacjach, wymienionych w ustępie pierwszym, bez zastosowania warunków, przewidzianych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lutego 1928 r. o sposobie lokowania funduszy przez osoby prawa publicznego, fundacje i osoby niewłasnowolne oraz o sposobie lokowania kaucyj, składanych z tytułu obowiązków publicznego (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 141), o ile organizacje te w myśl swych statutów obowiązane są do lokowania uzyskanych bezpośrednio od wymienionych instytucji funduszy zgodnie z wymaganiami art. 1 i 2 powołanego rozporządzenia. Instytucjom ubezpieczeń społecznych przysługuje wszakże prawo zaciągania w tych organizacjach pożyczek na warunkach, przewidzianych w art. 6 powołanego rozporządzenia.

Rozdział IV.

Nadzór.

Art. 64. Zwierzchni nadzór nad kasami chorych i bezpośredni nad ich związkami w granicach ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby i niniejszego rozporządzenia sprawuje Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Przewidziane w art. 98 powołanej wyżej ustawy okręgowe urzędy ubezpieczeń sprawują bezpośredni nadzór nad kasami chorych w granicach tej ustawy i niniejszego rozporządzenia. Minister Spraw Wewnętrznych mianuje do każdego okręgowego urzędu ubezpieczeń swego delegata i jego zastępcę.

Na czele okręgowego urzędu ubezpieczeń stoi dyrektor; w sprawach lecznictwa i profilaktyki dyrektor decyduje w porozumieniu z delegatem Ministra Spraw Wewnętrznych, względnie jego zastępcą.

W razie różnicy zdań między dyrektorem okręgowego urzędu ubezpieczeń i delegatem Ministra Spraw Wewnętrznych, decyduje Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Delegat Ministra Spraw Wewnętrznych, względnie jego zastępca, ma prawo uczestniczyć w posiedzeniach rady kasy chorych z prawem przemawiania poza kolejnością mówców, jednak bez prawa głosowania; może on, w porozumieniu z dyrektorem okręgowego urzędu ubezpieczeń, delegować na poszczególne posiedzenia rady kasy lekarzy powiatowych.

Delegatowi, względnie jego zastępcy, przysługuje — po uprzednim porozumieniu się z dyrektorem okręgowego urzędu ubezpieczeń — prawo lustracji wszelkich urządzeń leczniczych i profilaktycznych kas chorych, w tej liczbie aptek, składów aptecznych i t. p. W wypadkach niecierpiących zwłoki delegat może przeprowadzić lustrację bez uprzedniego porozumienia się z dyrektorem okręgowego urzędu ubezpieczeń. Stwierdzone usterki delegat podaje do wiadomości dyrektora okręgowego urzędu ubezpieczeń.

Delegat Ministra Spraw Wewnętrznych może dokonywać lustracji w kasach chorych również za pośrednictwem lekarzy powiatowych, przyczem w porozumieniu z dyrektorem okręgowego urzędu ubezpieczeń może generalnie upoważnić poszczególnych lekarzy do przeprowadzania lustracji lecznictwa w kasach chorych bez uprzedniego porozumienia się z dyrektorem urzędu.

Minister Spraw Wewnętrznych może delegować na posiedzenia rad zarządzających związków kas chorych swego przedstawiciela, któremu przysługują uprawnienia, przewidziane w ust. 5 niniejszego artykułu.

Art. 65. Nadzór nad zakładami ubezpieczeń społecznych i związkiem zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych, wykonywa Minister Pracy i Opieki Społecznej w ramach niniejszego rozporządzenia i ustaw wymienionych w art. 31 tego rozporządzenia. W stosunku do tych zakładów przysługują Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej wszystkie uprawnienia przewidziane w odnośnych ustawach dla państwowej władzy nadzorczej; przepis niniejszy nie narusza specjalnych uprawnień innych ministrów w zakresie ubezpieczeń społecznych, istniejących w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Art. 66. Minister Pracy i Opieki Społecznej może w drodze rozporządzenia przekazać częściowo uprawnienia swe w stosunku do zakładów okręgowym urzędom ubezpieczeń, jak również zmienić

podział kompetencji pomiędzy okręgowe urzędy a główny urząd ubezpieczeń, lub też zarządzić zmniejszenie głównego urzędu ubezpieczeń, ustalając jednocześnie podział jego dotychczasowych kompetencji pomiędzy okręgowe urzędy ubezpieczeń i władze centralne.

Art. 67. Władza nadzorcza w rozumieniu art. 64 i 65 ma prawo:

1) sprawdzania przez swych delegatów w każdym czasie załatwiania spraw i prowadzenia rachunkowości w instytucjach, podlegających nadzorowi, a także sprawdzania wykonywania przez nie czynności w zakresie lecznictwa;

2) brania udziału bezpośrednio lub przez swych delegatów w posiedzeniach organów instytucji ubezpieczeń z prawem przemawiania poza kolejnością mówców;

3) zwolywania organów instytucji na posiedzenia nadzwyczajne z własnej inicjatywy;

4) zwiększania w wypadkach, wymienionych w pkt. 5 lit. c, liczby członków rad kas chorych, liczących poniżej sto tysięcy obowiązkowo ubezpieczonych, przez powoływanie nominatów z pośród osób, odpowiadających warunkom, wymienionym w art. 33 ust. 4, w ilości nie przekraczającej liczby członków rady z grupy pracodawców;

5) rozwiązywania organów kolegjalnych instytucji w razie:

a) stwierdzonego, a mającego istotne znaczenie naruszenia przez dany organ przepisów prawnych, statutów lub regulaminów;

b) stwierdzonej przez władzę nadzorczą lub przez związki publiczno-prawne właściwych instytucji (rozdział III niniejszego rozporządzenia) gospodarki szkodliwej dla interesów ubezpieczonych i dobra instytucji;

c) niezdolności danego organu do wypełniania istotnych swych zadań;

6) zawieszania w czynnościach dyrektorów lub członków dyrekcji i zarządzania wdrożenia przeciwko nim postępowania dyscyplinarnego w myśl postanowień przepisów służbowych;

7) ustanawiania komisarzy lub w razie specjalnych okoliczności tymczasowych organów kolegjalnych dla porządkowania spraw instytucji lub organów, z obowiązkiem przeprowadzenia nowych wyborów przed upływem roku od dnia rozwiązania organu względnie organów; okres ten na mocy specjalnej decyzji Ministra Pracy i Opieki Społecznej może być przedłużony najwyżej na dalsze dwanaście miesięcy celem opracowania przez komisarza lub organ kolegjalny zamknięcia rachunkowego za ostatni rok budżetowy i przedłożenia go władzy nadzorczej.

Zakłady ubezpieczeń społecznych, związki tych zakładów, kasy chorych i związki kas chorych oraz organizacje przewidziane w art. 63 ponoszą wydatki związane z czynnościami delegatów władzy nadzorczej do organów tych instytucji. Wydatki te oznacza Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Wydatki na uposażenie komisarzy ponosi właściwa instytucja, przyczem uposażenie to nie może

przekraczać uposażenia, przewidzianego w przepisach służbowych dla dyrektora danej instytucji.

Art. 68. Minister Pracy i Opieki Społecznej może w drodze rozporządzeń ustalać jednolicie dla terenów działania poszczególnych ustaw ubezpieczeniowych lub ich działów szczegółowy podział kompetencji pomiędzy radą zarządzającą a dyrektorem oraz tryb współdziałania tych organów w instytucjach ubezpieczeń społecznych. Odnośnie do zakładów ubezpieczeń społecznych rozporządzenia te dzielą pomiędzy poszczególne organa te kompetencje zakładów, które przewidziane są w odnośnych ustawach (art. 31), a nie wymienione w niniejszym rozporządzeniu.

Art. 69. Poza innymi uprawnieniami, przewidzianymi dla władzy nadzorczej w poszczególnych ustawach z zakresu ubezpieczeń społecznych i w niniejszym rozporządzeniu, do Ministra Pracy i Opieki Społecznej w stosunku do zakładów ubezpieczeń społecznych, związków kas chorych i związku zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych, a do okręgowych urzędów ubezpieczeń w stosunku do kas chorych należy zatwierdzanie uchwał i decyzji organów wymienionych wyżej instytucji w następujących sprawach majątkowych:

- 1) preliminarzy budżetowych,
- 2) lokaty funduszy,
- 3) nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości,
- 4) zaciągania pożyczek,
- 5) dokonywania inwestycji pozabudżetowych,
- 6) zatwierdzania sprawozdań finansowych i bilansów.

Art. 70. Preliminarze budżetowe instytucji ubezpieczeń społecznych winny być przedkładane Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej względnie właściwemu okręgowemu urzędowi ubezpieczeń najpóźniej na sześć tygodni przed nowym okresem budżetowym. Preliminarz zostanie zatwierdzony, o ile nie sprzeciwia się postanowieniom odnośnej ustawy i statutu danej instytucji, nie zagraża jej zdolnościom finansowym do wykonywania zadań ustawowych oraz odpowiada innym zasadom racjonalnej gospodarki. Do czasu zatwierdzenia preliminarza budżetowego przez władzę nadzorczą może dana instytucja dokonywać wydatków miesięcznych w wysokości jednej dwunastej części normalnego budżetu z roku ubiegłego, przyczem nie może ona dokonywać nowych inwestycji.

W razie odmowy zatwierdzenia preliminarza przez władzę nadzorczą winna rada zarządzająca danej instytucji przedłożyć nowy preliminarz w ciągu miesiąca od dnia zakomunikowania odmowy. O ile drugi preliminarz nie odpowiada również obowiązującym warunkom przewidzianym w ustępie poprzednim, władza nadzorcza ustala z urzędu preliminarz.

Art. 71. Rada Ministrów wyda w ciągu dwóch lat od ogłoszenia niniejszego rozporządzenia przepi-

sy, przewidziane w ustępie ostatnim art. 27 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86), mające na celu uregulowanie stosunku wojewodów do spraw ubezpieczeń społecznych.

Do tego czasu zaś mają zastosowanie postanowienia zawarte w art. 10 do 26 tegoż rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r.

Rozdział V.

Przepisy przejściowe.

Art. 72. Minister Pracy i Opieki Społecznej określi w drodze rozporządzenia okręgi i siedziby kas chorych, które zostaną zreorganizowane w myśl postanowień niniejszego rozporządzenia oraz wskaże kasy, mające ulec likwidacji.

Rozporządzenie to ustali również sposób i zasady reorganizacji i likwidacji kas chorych oraz przejęcia ich majątku i zobowiązań przez inne kasy.

Art. 73. Minister Pracy i Opieki Społecznej ustali w drodze rozporządzenia siedziby i terytorjalny zakres działania zakładów ubezpieczeń społecznych oraz okręgowych związków kas chorych.

Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej przysługuje prawo tworzenia nowych zakładów oraz podziału lub łączenia istniejących zakładów.

Celem decentralizacji czynności zakładów ubezpieczeń społecznych Minister Pracy i Opieki Społecznej może zarządzić utworzenie przez poszczególne zakłady oddziałów lub ekspozytur, określając przytem zakres ich kompetencji.

Art. 74. Minister Pracy i Opieki Społecznej przeprowadzi reorganizację instytucji ubezpieczeń społecznych w myśl zasad niniejszego rozporządzenia i ustali terminy zastosowania postanowień rozdziałów I i II oraz art. 47 — 51 i 53 — 57 tego rozporządzenia bądź do poszczególnych działów ubezpieczeniowych. W tym celu może on rozwiązywać władze mających ulec reorganizacji instytucji i mianować komisarzy, względnie tymczasowe władze do przeprowadzenia reorganizacji i wyborów do nowych władz zgodnie z postanowieniami niniejszego rozporządzenia. Do komisarzy tych stosuje się odpowiednio przepis art. 67 ust. ostatni.

O ile władze instytucji, mającej ulec reorganizacji nie zostaną rozwiązane lub odwołane, pełnią one swe czynności w dotychczasowym zakresie kompetencji do czasu ukonstytuowania się nowych władz, wybranych na podstawie niniejszego rozporządzenia z tem zastrzeżeniem, że z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia dotychczasowy zarząd związku zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych uzyskuje nazwę i kompetencje rady zarządzającej (art. 60), zaś dyrektor ogólny związku zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych staje się jego dyrektorem (art. 61).

Art. 75. Pierwsze statuty instytucyj ubezpieczeń społecznych dostosowane do przepisów niniejszego rozporządzenia nada Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 76. Właściwe organy instytucyj ubezpieczeń społecznych obowiązane są niezwłocznie po zreorganizowaniu danej instytucji w myśl niniejszego rozporządzenia powołać dyrektora, zaś kasy chorych i lekarza naczelnego, oraz przedstawić go do zatwierdzenia właściwej władzy nadzorczej. Do kandydatów na stanowisko dyrektora, którzy przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia pełnili już przynajmniej przez dwa lata funkcje dyrektorów w instytucjach ubezpieczeń społecznych, objętych niniejszem rozporządzeniem, nie mają zastosowania postanowienia art. 25 ust. 1 pkt. 1 i 2 oraz art. 41 ust. 3.

Art. 77. Okręgowe związki kas chorych obowiązane są opracować przewidziane w art. 46 niniejszego rozporządzenia plany organizacji lecznictwa, rejestracji i ściągania składek w ciągu sześciu miesięcy od dnia dokonania tych reorganizacji na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Art. 78. Rozporządzenie niniejsze nie ma zastosowania do Zakładu ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa w Królewskiej Hucie, Zakładu ubezpieczenia od wypadków w Królewskiej Hucie oraz do kas chorych działających na górnośląskiej części województwa śląskiego.

Art. 79. Do czasu zastosowania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342) do egzekucji świadczeń pieniężnych na rzecz instytucyj ubezpieczeń społecznych, instytucje te będą pobierały odsetki zwłoki w wysokości odsetek prawnych, zwiększonych o jedną piątą tych odsetek, przy zastosowaniu terminów powstawania zaległości przewidzianych w odnośnych ustawach.

Rozdział VI.

Przepisy końcowe.

Art. 80. Z chwilą wejścia w życie poszczególnych postanowień niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą odnośne przepisy ustaw, wymienionych w art. 31 oraz ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 272), sprzeczne z postanowieniami niniejszego rozporządzenia.

Art. 81. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 82. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym terytorjum Rzeczypospolitej z dniem ogłoszenia, z wyjątkiem postanowień objętych rozdziałami I i II oraz art. 47 — 51 i 53 — 57,

które wchodzi w życie w terminach, ustalonych przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej (art. 74).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister
Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister: *J. Beck*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Kierownik Ministerstwa Skarbu: *Ignacy Matuszewski*

Minister Sprawiedliwości: *St. Car*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
St. Czerwiński

Minister Rolnictwa: *Leon J. Potczyński*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Kühn*

Minister Robót Publicznych: *Matakiewicz*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *A. Prystor*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczt i Telegrafów: *Boerner*